

Månadsrapport till nämnd

Socialnämnden

Mars 2024

2024-04-12

Diarienummer: 24SON12

Handläggare: Emma Edorsson

Innehållsförteckning

1 Resultatrapport	3
2 Resultat	3
3 Årsprognos	8
4 Investeringsverksamhet	9
5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)	9

1 Resultatrapport

Socialnämnden	Utfall	Budget	Avvikelse mot budget	Förändring %	Budget
TOTALT	202401-202403	202401-202403		2023 / 2024	202401-202412
Intäkter					
Taxor och avgifter	1 261	1 268	-7	5,3%	5 070
Hysesintäkter	2 554	3 834	-1 280	-37,3%	15 335
Statsbidrag	6 705	5 684	1 021	-21,8%	22 737
Övriga intäkter	8 125	7 377	748	8,6%	29 507
Kommunbidrag	158 603	158 603	0	4,9%	634 411
Summa intäkter	177 247	176 765	482	2,8%	707 060
Kostnader					
Personalkostnader	-96 391	-94 027	-2 364	12,8%	-384 410
Inhyrd personal och konsulter	-1 722	-494	-1 228	-59,2%	-1 976
Bidrag och transfereringar	-3 304	-3 145	-159	22,0%	-12 580
Köp av verksamhet och entreprenad	-76 275	-56 626	-19 649	9,2%	-226 505
Hyror och fastighetskostnader	-12 386	-13 033	647	2,3%	-52 069
Övriga kostnader	-7 290	-5 796	-1 493	-7,0%	-23 185
Material och förbrukning	-1 211	-775	-436	-8,8%	-3 101
Fordon och transporter	-613	-415	-198	2,3%	-1 662
Måltider	-183	-175	-8	7,8%	-700
Avskrivningar och intern ränta	-211	-218	7	8,2%	-872
Summa kostnader	-199 587	-174 706	-24 881	8,2%	-707 060
Resultat	-22 339	2 059	-24 398		0

2 Resultat

Sammanfattning av resultatet för socialnämnden, mars 2024

Enligt bokföringen är det ackumulerade resultatet t.o.m. mars minus 22,3 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 24,4 mnkr. KS/KF beslutade i februari om att omfördela 247 tkr från SON till den centrala bemanningsenheten. Samtidigt beslutades om kompensation till nämnden för helårseffekt av kapitaltjänstkostnad och hyra för fastställda investeringar under 2023, vilket ger SON ökat kommunbidrag med 73 tkr. Total justering för nämnden uppgår till -174 tkr.

Från och med 13 mars har Gävle kommun ett nytt inköps- och fakturahanteringssystem Proceedo. Mars månadsrapportering är den första med nya rutiner och rapportuttag för leverantörsfakturahantering. Det innebär att de fakturor/kostnader som inte har beslutsattesterats per sista mars kan vara poster som inte ska belasta resultatet. Likaså kan uppbokning av kostnader skett trots att dessa kostnader redan resultatförts. I dagsläget finns inte rapporter framtagna för att kunna kvalitetssäkra denna information.

Kommentarer och åtgärder till större avvikelser i resultatet t.o.m. mars 2024

Utredningsenhet vuxen -6,2 mnkr (feb -3,1 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Utredningsenhet vuxens resultat avviker med -6,2 mnkr mot periodens budget på grund av högre kostnader för placeringar än budgeterat (-5,7 mnkr), kostnaderna är dock lägre i jämförelse med samma period föregående år. De största placeringarkostnaderna avser stödboende samt HVB och behandlingshem (främst SoL). Pågående placeringar från Utredningsenhet ungdom har under månaden förts över till Utredningsenhet vuxen för de fyllt 18 år.

Åtgärd till avvikelsen

Fortsätta arbeta aktivt med att hitta rätt boende och stöd på hemmaplan för att undvika återfall i missbruk. Verksamhet arbetar för att stötta upp föräldrar med öppenvårdsinsatser, för att möjliggöra hemgång.

Utredningsenheter barn -2,9 mnkr (feb -1,0 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Utredningsenhet barns resultat avviker med -2,9 mnkr mot periodens budget. Detta beror främst på ökade kostnader för placeringar, men även personal och konsulter avviker negativt. På grund av ett ökat inflöde av ärenden har verksamheten fortsatt behov av konsulter.

Åtgärd till avvikelsen

Fortsatt lönetillägg för att bibehålla och rekrytera personal. Två konsulter finns kvar i verksamheten som förlängts till följd av hög arbetsbelastning.

Rekryteringsenheten -0,5 mnkr (feb -0,3 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamhetens negativa avvikelse beror på köp av konsulentstödda jourhem på grund av att det är fullt i egna kontrakterade jourhem, samt att det saknas familjehem vilket gör att barnen blir kvar i jourhem.

Åtgärd till avvikelsen

Rekryteringskampanj. Fortsätta och att mer grundligt inventera nätverket på uppdrag av mottagningsenheten samt utredningsenheterna. Verksamheten har lyckats rekrytera fler familjehem vilket förväntas påverka kostnaderna för köp av konsulentstödda jourhem i positiv riktning. Verksamheten har idag uppnått målet om 10 kontrakterade jourhem.

Utredningsenhet ungdom -10,3 mnkr (feb -6,5 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Utredningsenhet ungdoms resultat avviker med -10,3 mnkr mot periodens budget på grund av höga kostnader för externa placeringar (främst LVU) samt köpt öppenvård. Föregående års omplaceringar påverkar kostnaderna även för 2024. Ungefär lika stor andel ungdomar har problematik kopplat till missbruk, neuropsykiatri samt kriminalitet. Antalet placeringar har gått ner under mars månad från 51 till 45. Några av dessa har gått över till Utredningsenhet vuxen.

Åtgärd till avvikelsen

Utifrån besparingskraven pågår ett hemtagningsarbete, detta påverkar den interna öppenvården men även extern öppenvård. Insatser mot gängkriminalitet pågår sedan årsskiftet (SIG) för att motverka en fortsatt ökning samt möjliggöra tidigare hemtagning där det är möjligt.

Familjehemsenheten -2,4 mnkr (feb -0,7 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Kostnader för placeringar är något högre än förväntat för perioden och avviker mot budget med -3,2 mnkr. Denna kostnad beror på att vi inte har tillräckligt många familjehem i egen regi.

Åtgärd till avvikelsen

För att matcha familjehemmens behov av stöd, för att kunna konkurrera med konsulentstödet som externa utförare kan ge har familjehemsenheten delats upp i två enheter. Syftet med förändringen av organisationen är att öka fokuset på stöd till våra egna familjehem. För att ge familjehemmen rätt stöd har verksamheten arbetat med tjänstedesign.

Enheten för våld i nära relation +0,7 mnkr (feb 0,5 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamhetens positiva resultat beror på vakanta, ännu inte tillsatta tjänster.

Åtgärd till avvikelsen

Verksamheten har idag ett utkast till avtal mellan tre kommuner som innebär förbindelse om att växelvis ta emot våldsutsatta som på grund av skyddsbehov behöver byta bostadsort.

Flyktingboende Kristinelundsgården +0,8 mnkr (feb +0,7 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Schablonintäkterna från Migrationsverket är högre än de kostnader verksamheten har för personal, vilket ger en positiv avvikelse mot budget. Delar av intäkter från Migrationsverket täcker Kristinelunds hyreskostnad.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd. Beslut från staten angående vad som ska ske med Ukrainaflyktingarna i Sverige väntas. Bedömningen så här långt är att kommunerna kommer få fortsatt uppdrag rörande boende för denna målgrupp, och att staten kommer tillföra statsstöd för detta.

Mottagningsenheten -0,4 mnkr (feb -0,2 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Enheten har under året haft behov av mer personal, rekrytering har möjliggjort avslut av tidigare konsulter.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd i dagsläget.

Öppenvårdsenheter/Stödboende -0,8 mnkr (feb -0,6 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamheten har negativ avvikelse mot budget då finansiering saknas för sociala insatsgrupper. Det finns flera vakanser och verksamheten är i behov av mer personal, har dock hittills varit svårt att rekrytera.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd i dagsläget.

Förebyggande enheter -1,4 mnkr (feb -0,7 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Verksamheten har ännu inte fått del av värdeöverföringsmedel, samt saknar finansiering för två tjänster kopplat till uppdrag om stärkt förebyggande arbete.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd.

Tillståndsenheten -0,9 mnkr (feb -0,5 mnkr)

Kommentar till avvikelsen

Enheter har negativ avvikelse vilket beror dels på något högre personalkostnader än planerat, men främst till följd av att de rörliga intäkterna ännu inte kommit in. Normalt faktureras ett par gånger per år men är inte periodiserat i budget.

Åtgärd till avvikelsen

Ingen åtgärd.

Utveckling och stöd -0,7 mnkr (feb -0,3 mnkr)

Åtgärd till avvikelsen

Övergripande ska sektorn minska administrationen med 10 årsarbetare, motsvarande ca 7 mnkr på helårsbasis. För Socialnämnden innebär detta ca 2,2 mnkr. Inventering har påbörjats för att identifiera lagstyrda funktioner, se över möjliga kostnadsminskningar generellt samt kommande vakanser eller ej tillsatta tjänster, funktioner med beröringspunkter till varandra samt efterfrågan av resurser/bedömning av kommande behov.

Först 2025 uppnås helårseffekt, för innevarande år förväntas verksamhetsområdet spara ca 4 mnkr totalt (samtliga nämnder).

3 Årsprognos

Grundregeln är att nämnderna i Gävle kommun ska ha en budget i balans, vid eventuella avvikelser ska en åtgärdsplan tas fram, beslutas och verkställas.

Kommunfullmäktiges budgetbeslut fattades 27 november 2023, och förutsättningarna för att nå helårseffekt för 2024 blev därmed direkt svåra, eftersom besparingar uppnås primärt genom att minska eller avsluta verksamheter. Påbörjade besparingar under 2024 ger effekter på de ekonomiska förutsättningarna för 2025 (Välståndsnämnderna har ett totalt besparingskrav på 180 mnkr för 2024, som en konsekvens av nämndernas underskott för 2023, samt de krav på besparingar som ligger för 2024).

Nämnden fattade besparingsbeslut den 20 februari. De beslut som nämnden fattade innebär helårseffekter på 40 mnkr (med helårseffekt avses vad som kan uppnås under en 12-månadersperiod). Endast mindre del av denna summa kommer alltså att uppnås i form av besparingar under 2024. Detta på grund av att nämnden fattade beslut om budget i december 2023 utifrån de ramar som alltså gavs den 27 november 2023. Sektorn behöver därmed arbeta vidare med utredningar för att komma med fler förslag till besparingar.

Efter fattat beslut har arbetet påbörjats med att effektuera besluten. Där beslut handlar om minskningar av verksamheter och personal behöver en process med fackliga organisationer följas, och den pågår just nu. Därmed är det oerhört svårt att lägga en prognos för nämnden eftersom det i nuläget inte går att säga när denna process är avslutad. Handlar det om andra förändringar, t ex omfördelning av resurser internt eller att utreda för att lägga fram fler förslag medför även det svårigheter att prognostisera.

Det bör återupprepas att de så kallade Välståndsnämnderna har en utmanande situation både utifrån det ekonomiska läget och de samhällsutmaningar som nämnderna ska möta och svara upp mot. Det handlar t ex om kort- och långsiktig kompetensförsörjning, där nästintill alla yrkeskategorier möter ökande krav både vad gäller nyrekryteringar och kompetensutveckling för befintlig personal. Det handlar om att höja nivån på den kommunala primärvårdens förmåga, där både den generella utvecklingen inom hälso- och sjukvården samt de utmaningar regionerna har att hantera ökar trycket på kommunerna. Och det handlar om att kommunen från 1 juli

2025 ska kunna svara upp mot en ny Socialtjänstlag, där fokus bl a ska vara på ett förebyggande arbete i alla åldrar, och där både processer, strukturer, organisering (sannolikt både tjänstemannaorganisationen och den politiska organisationen) behöver utvecklas och förändras. Detta är tre stora områden att hantera, men det finns givetvis fler områden, både som en konsekvens av en på många områden utmanande samhällsutveckling och av var organisationen befinner sig just nu.

Utifrån ovan läggs prognos -50 mnkr för nämndens ansvarsområde, varav ca 3,5 mnkr avser PO-ökning om 1,43 %.

4 Investeringsverksamhet

Utfallet på investeringsverksamheten är 0 mnkr av den totala budgeten på 4,3 mnkr.

5 Sammanfattande kommentarer till kommunstyrelsen (FU)

Resultat / Årsprognos/Investeringsverksamhet

Ackumulerat resultat t.o.m. mars är minus 22,3 mnkr för hela nämndens ansvarsområde. Avvikelsen mot den periodiserade budgeten är för samma period minus 24,4 mnkr.

Från och med 13 mars har Gävle kommun ett nytt inköps- och fakturahanteringssystem Proceedo. Mars månadsrapportering är den första med nya rutiner och rapportuttag för leverantörsfakturahantering. Det innebär att de fakturor/kostnader som inte har beslutsattesterats per sista mars kan vara poster som inte ska belasta resultatet. Likaså kan uppbokning av kostnader skett trots att dessa kostnader redan resultatförts. I dagsläget finns inte rapporter framtagna för att kunna kvalitetssäkra denna information.

Nämndens avvikelser avser främst placeringskostnader, köpt öppenvård samt personalkostnader. Fortsatt finns ett fåtal konsulter kvar. Lönetillägg i vissa verksamheter ligger kvar för att behålla samt rekrytera personal.

De största placeringskostnaderna på Utredning Vuxen avser stödboende samt HVB och behandlingshem (främst SoL). Verksamhet arbetar för att stötta upp föräldrar med öppenvårdsinsatser, för att möjliggöra hemgång.

Då det är fullt i kontrakterade jourhem samt saknas familjehem, blir barn kvar längre i konsulentstödda jourhem, vilket är kostsamt. Rekryteringskampanj fortlöper. Verksamheten har lyckats rekrytera fler familjehem vilket förväntas påverka

kostnaderna för köp av konsulentstödda jourhem i positiv riktning.

Utredningsenhet ungdoms resultat avviker negativt mot budget på grund av höga kostnader för externa placeringar (främst LVU) och köpt öppenvård. Ungefär lika stor andel ungdomar har problematik kopplat till missbruk, neuropsykiatri samt kriminalitet. Utifrån besparingskraven pågår ett hemtagningsarbete, detta påverkar den interna öppenvården men även extern öppenvård. Insatser mot gängkriminalitet pågår sedan årsskiftet (SIG) för att motverka en fortsatt ökning samt möjliggöra tidigare hemtagning där det är möjligt.

Övergripande ska sektorn minska administrationen med 10 årsarbetare, motsvarande ca 7 mnkr på helårsbasis. För Socialnämnden innebär detta ca 2,2 mnkr. Inventering har påbörjats för att identifiera lagstyrda funktioner, se över möjliga kostnadsminskningar generellt samt kommande vakanser eller ej tillsatta tjänster, funktioner med beröringspunkter till varandra samt efterfrågan av resurser/bedömning av kommande behov. Först 2025 uppnås helårseffekt.

Utfallet på investeringsverksamheten är 0 mnkr av den totala budgeten på 4,3 mnkr.

Grundregeln är att nämnderna i Gävle kommun ska ha en budget i balans, vid eventuella avvikelser ska en åtgärdsplan tas fram, beslutas och verkställas.

Kommunfullmäktiges budgetbeslut fattades 27 november 2023, och förutsättningarna för att nå helårseffekt för 2024 blev därmed direkt svåra, eftersom besparingar uppnås primärt genom att minska eller avsluta verksamheter. Påbörjade besparingar under 2024 ger effekter på de ekonomiska förutsättningarna för 2025 (Välfärdsnämnderna har ett totalt besparingskrav på 180 mnkr för 2024, som en konsekvens av nämndernas underskott för 2023, samt de krav på besparingar som ligger för 2024).

Nämnden fattade besparingsbeslut den 20 februari. De beslut som nämnden fattade innebär helårseffekter på 40 mnkr (med helårseffekt avses vad som kan uppnås under en 12-månadersperiod). Endast mindre del av denna summa kommer alltså att uppnås i form av besparingar under 2024. Detta på grund av att nämnden fattade beslut om budget i december 2023 utifrån de ramar som alltså gavs den 27 november 2023. Sektorn behöver därmed arbeta vidare med utredningar för att komma med fler förslag till besparingar.

Efter fattat beslut har arbetet påbörjats med att effektuera besluten. Där beslut handlar

om minskningar av verksamheter och personal behöver en process med fackliga organisationer följas, och den pågår just nu. Därmed är det oerhört svårt att lägga en prognos för nämnden eftersom det i nuläget inte går att säga när denna process är avslutad. Handlar det om andra förändringar, t ex omfördelning av resurser internt eller att utreda för att lägga fram fler förslag medför även det svårigheter att prognostisera.

Det bör återupprepas att de så kallade Välfärdsnämnderna har en utmanande situation både utifrån det ekonomiska läget och de samhällsutmaningar som nämnderna ska möta och svara upp mot. Det handlar t ex om kort- och långsiktig kompetensförsörjning, där nästintill alla yrkeskategorier möter ökande krav både vad gäller nyrekryteringar och kompetensutveckling för befintlig personal. Det handlar om att höja nivån på den kommunala primärvårdens förmåga, där både den generella utvecklingen inom hälso- och sjukvården samt de utmaningar regionerna har att hantera ökar trycket på kommunerna. Och det handlar om att kommunen från 1 juli 2025 ska kunna svara upp mot en ny Socialtjänstlag, där fokus bl a ska vara på ett förebyggande arbete i alla åldrar, och där både processer, strukturer, organisering (sannolikt både tjänstemannaorganisationen och den politiska organisationen) behöver utvecklas och förändras. Detta är tre stora områden att hantera, men det finns givetvis fler områden, både som en konsekvens av en på många områden utmanande samhällsutveckling och av var organisationen befinner sig just nu.

Utifrån ovan läggs prognos -50 mnkr för nämndens ansvarsområde, varav ca 3,5 mnkr avser PO-ökning om 1,43 %. En mer precis prognos kan förväntas till delår 1.